

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Årsmelding 2015

Fra studentlokalet Ad fontes, HF-studentenes egendrevne kafé i HF-bygget, Sydneplassen 7

*Institutt for filosofi
og
førstesemesterstudier*

INSTITUTTETS STAB OG ORGANISERING I 2015

Organisasjon og ledelse

I 2015 har FoF hatt denne utvalgs- og ledelsesstrukturen:

Instituttleder: Reidar Lie

Nestleder: Ole Martin Skilleås

Administrasjonssjef: Steinar Thunestvedt

Instituttråd (2013 høst - 2017 vår):

Gruppe A (fast vitenskapelig ansatte): Kevin Cahill, Paola De Cuzzani, Carola Freiin Von Villiez, Gunnar Karlsen, Eivind Kolflaath (vara: Richard Arnljot Sørli, Rune Jensen Falch, Sorin Ioan Bangu, Kristin Sampson, Hans Marius Hansteen, Ole Martin Skilleås, Anne Granberg).

Gruppe B (midlertidig vitenskapelig ansatte): Vår: Deirdre Smith (vara: Amund Børdahl, Christian Erbacher, Johannes Servan). Høst: Amund Børdahl overtok for Deirdre Smith som gikk over i en administrativ stilling (vara: Johannes Servan, David Vogt og Sveinung Sundfør Sivertsen).

Gruppe C (administrativt ansatte): Ståle Melve (vara: Kirsten Bang, Gunhild Raunsgard (sluttet medio februar), Anna-Lisa Schanche).

Gruppe D (studenter): Vår: Olav Tjensvoll, Erlend Finke Owesen, Eirik Kjønnøy. Høst: Sindre Söderstrøm, Nicolai Christiansen, Runa Askeland Haugen (vara: Emil Perron, Paal Kvarberg, Reber Iversen, Ole-Andre Pettersen og Chris Ringnes)

(Gruppe B og D velges for et år ad gangen.)

Forskningsutvalget: Forskningskoordinator Kevin Cahill (leder), Espen Gamlund og fra og med 1. september gikk også følgende inn i utvalget: Hallvard Fossheim, Mette Kristine Hansen og Sveinung Sundfør Sivertsen (stipendiat). Seniorkonsulent Ståle Melve var sekretær.

Fagstudieutvalget: Frem til 1. september: Ole Martin Skilleås (leder), Hans Marius Hansteen og Sorin Bangu. Studieleder Ståle Melve var sekretær. I tillegg var eksamenskonsulent Anna-Lisa Schanche med (hadde tale- men ikke stemmerett i utvalget). Endringer f.o.m. 1. september: Paola de Cuzzani og Ole Hjortland går inn for Hans Marius Hansteen og Sorin Bangu.

Studentrepresentanter: Før 1. september: Øyvind Munthe, Eirik Kjønnøy og Erlend Finke Owesen (i tillegg var Bård Øymar og Theodor Rolfsen representanter på et møte hver).

Fra og med 1. september: Øyvind Munthe, Chris Ringnes og Kristian Eik (vara: Ole-Andre Pettersen, Eirik Kjønnøy, Maren Risa Helgesen, Jonas Vikan og Tina Firing).

I tillegg har Ole Martin Skilleås vært koordinator for bachelorprogrammet i filosofi (BAHF-FILO) og Sorin Bangu (1- jan. – 1. sept.)/Ole Hjortland (f.o.m. 1. sept.) har vært koordinatorene for masterprogrammet i filosofi (MAHF-FILO).

Hans Marius Hansteen ble oppnevnt som koordinator for bachelorprogrammet i retorikk (BAHF-RET) når FoF overtok dette.

Utvalg for Examen philosophicum: Kristin Sampson (leder), Hans Marius Hansteen, Richard Sørli (vikar for Gro Rørstadbotn), Carola von Villiez, Eivind Kolflaath, Anne Granberg, Kevin Cahill, Espen Gamlund, Trygve Lavik, Rune Falch (faglig koordinator og sekretær-vår) og Hanne Svanholm Misje (sekretær høst).

Fagutvalget: Før 4. september: Eirik Kobbeltveit, Olav S. Tjensvoll, Øyvind Munthe, Eirik Kjønnøy, Axel Fjeld, Erlend Finke Owesen, Sindre Olaussen Søderstrøm, og Bård Øymar.

Fra og med 4. september ble følgende valgt på allmøte:

Sindre O. Søderstrøm (leder)

Paal Kvarberg (nestleder)

Nicolai Christiansen (sekretær)

Fagutvalgets e-postadresse er: fagutvalg@fof.uib.no

Verneombud:

Ole Hjortland ble valgt til nytt verneombud for perioden 2015-2016. Charlotte Hallberg fikk gjenvalg som varaverneombud.

Husstyret for Sydneplassen 12-13.

1. mai 2015 ble det nedsatt et husstyre for Sydneplassen 12-13. Styret er sammensatt av to representanter fra administrasjonen, verneombud, en representant for de vitenskapelig ansatte samt en studentrepresentant.

Følgende personer er oppnevnt som medlemmer:

-Kirsten Bang, seniorkonsulent - leder

-Charlotte Hallberg, førstekonsulent

-Ole Hjortland, verneombud

-Sveinung Sivertsen, stipendiat

-Sindre Søderstrøm, student

Personale

Instituttet hadde ved utgangen av 2015 33,62 årsverk i faste stillinger, fordelt på 53 personer. Dette inkluderer de som har permisjon ved utgangen av året (Leirfall, Reiersgaard, Rørstadbotten og Opsal) samt tre vakante stillinger.

Nye (faglige stillinger)

Franz Knappik ble tilsatt som førsteamanuensis. Han tiltrer stillingen medio august 2016.

Avganger (faglige stillinger)

Arild Utaker fylte 70 år 5. september og gikk dermed over i pensjonistenes rekke.

Vikariater og midlertidige ansatte i 2015

Ved **Examen Philosophicum:**

Kjetil Skjerve, Pål Fjeldvig Antonsen, Claus Halberg, Arne Magnar Rygg, Camilla Blikstad, Heinz Wilhelm Krüger, Tore Ringheim, Petra Hedberg, Ole Woldseth, Oda Wiese Tvedt, Henrik Olsen, Clemet Askheim, Øystein Hide

Ved **Akademisk skriving:**

Dunja Blazevec, Kjersti Gravelsæter Berg, Stehn Aztlan Mortensen

Ved **Språk og kommunikasjon:**

Anders Didriksen, Hilde Johansen

Ved ***Tekst og kultur***:

Ståle Kristiansen, Amund Børdahl

Børdahl vikarierte også som koordinator for emnet i Øyunn Vikens sykefravær.

Stipendiater og postdoktorer

Lumberto Guce Mednoza ble tilsatt som ny ph.d.-stipendiat under kvoteordningen fra og med 1. august.

Iver Ørstavik sa opp sin stilling ved FoF og gikk over i ny stilling ved Raftostiftelsen fra og med høstsemesteret.

Christian Erbacher avsluttet sitt postdoktorprosjekt «Shaping a Domain of Knowledge by Editorial Processing: the Case of Editing Wittgensteins Work».

Fødselsspermisjoner

Morten Opsal (vår), Mark Thomas Young (vår), Ståle Melve (høst), Hans Christian Farsethås (høst).

Administrasjon (endringer)

Daniel Croles Fitjar har vært ansatt i en 40% stilling som studiekonsulent.

Gunhild Raunsgard takket for seg medio februar og gikk over i en ny stilling ved HiB.

Deirdre Smith ble ansatt som studiekonsulent fra og med begynnelsen av mai.

Hanne Svanholm Misje ble ansatt som studiekonsulent med hovedansvar for exphil og exfac i begynnelsen av juni. I tillegg har hun vært leder for et større prosjekt knyttet til revisjon av instituttets eksamensavvikling.

Fra sommeravslutningen 2015: Fra venstre ser vi Alois Pichler, Hanne Misje, Helle Nyvold, Deirdre Smith og Vibeke Tellmann.

OVERSIKT OVER FAST ANSATTE OG STIPENDIATER VED FOF PER 31.12.15					
Professorer	Første-amanuenser	Universitetslektorer	Stipendiater	Postdoktorer	Adm. ansatt
Bangu, Sorin	Cahill, Kevin M	Brodersen, Randi	Barugahare, John (kvote)	Koksvik, Ole	Bang, Kirsten Johanne
De Cuzzani, Paola Maria	Fossheim, Hallvard	Elde, Elin A.	Jordal, Ragnhild Hogstad (u-stip)	Pedersen, Jørgen	Fitjar, Daniel Croles
Freiin von Villiez, Carola	Gamlund, Espen	Falch, Rune Jensen	Lumberto Guce Mendoza (kvote)	Pettersson, Olof	Hallberg, Charlotte
Kolflaath, Eivind	Granberg, Anne	Farsethås, Hans Chr.*	Opsal, Morten Nag (u-stip)		Kvam, Vigdis
Lie, Reidar K (inst.leder)	Hansen, Mette Kristine	Larsen, Svein Magnus	Rørstadbotten, Gro (NFR)		Melve, Ståle
Pichler, Alois	Hansteen, Hans Marius (førstelektor)	Nicolaisen, Rune Fritz	Servan, Johannes (u-stip)		Hanne Svanholm Misje
Rokstad, Konrad	Hjortland, Ole	Næss, Ingrid Kilskar	Sveinung Sivertsen Sundfør (u-stip)		Schanche, Anna-Lisa
Skilleås, Ole Martin	Huitfeldt, Claus	Opsal, Morten Nag (perm.)	Sarah Szeltner (PhD under Coututelle)		Deirdre C. P. Smith
Svendsen, Lars Fredrik	Karlsen, Gunnar	Reiersgaard, Anders (perm.)	Vogt, David G C (u-stip)		Thunestvedt, Steinar
Säättelä, Simo	Lavik, Trygve	Rørstadbotten, Gro (perm.)	Young, Mark Thomas (u-stip)		
Biletzki, Anat (prof.II)	Leirfall, Anita (perm.)	Storebø, Oddvar			
Tim Bayne (prof.II)	Pettersen, Helge (førstelektor)	Tellmann, Vibeke Andrea			
	Sampson, Kristin	Viken, Øyunn			
	Sørli, Richard A.	Vårdal, Jan Mogens			
	Ivar Labukt (prof.II)				

*Hans Chr. Farsethås blir ny leder for Akademisk skrivesenter fra og med 1. januar 2016.

I tillegg har FoF tre vakante førsteamanuensisstillinger per 31.12.2015

UTDANNING

Fagstudiet i filosofi

På bakgrunn av evalueringer ble det gjort noen små endringer både på bachelor- og masternivå, først og fremst knyttet til arbeidskrav og vurderingsformer.

Når det gjelder MAHF-FILO er instituttet inne i en prosess der en ser på muligheten for å revidere studieplanen med sikte på å sikre den faglige bredden i graden, samt gjøre studieløpet mer forskningsbasert.

I 2015 overtok instituttet ansvaret for bachelorprogrammet i retorikk (BAHF-RET). Hele studieplanen skal revideres der hensikten er å gjøre den mer strømlinjeformet og disiplinbasert.

Instituttet jobber videre med å få en egen lesesalsplass for bachelorstudentene. Dette har vist seg å være et særdeles positivt faglig-sosialt tiltak for våre masterstudenter.

Instituttet har i 2015 gjennomført en omfattende mentorordning for våre nye studenter. Evalueringer tyder på at dette har vært et positivt tiltak som vil bli videreført.

Høsten 2015 innførte instituttet et spesialiseringsemne (FIL124) i første semester av bachelorgraden. Tanken er at dette skal skape en faglig tilhørighet tidlig i studieløpet, noe som forhåpentligvis kan redusere frafallsprosenten.

Det er for tidlig å konkludere om disse tiltakene har hatt noen signifikant effekt.

Rekrutteringen til masterprogrammet er fortsatt for dårlig. Instituttet vil gjøre en innsats for å tiltrekke flere internasjonale søkere.

På BAHF-FILO ble de fleste emnene på 100-nivå (samt noen på 200-nivå) under ny struktur evaluert i 2015.

MAHF-FILO og BAHF-FILO skal evalueres grundig både på program- og emnenivå gjennom hele 2016. Det samme vil gjelde for BAHF-RET.

Opptakskrav for masteropptaket

MAHF-FILO: 15 (Programmet har potensielt større kapasitet, og kan ta opp flere om det melder seg kvalifiserte kandidater).

Opptakskrav for bachelor/lavere grad

ÅRHF-FILO: 15

BAHF-FILO: 35

BAHF-RET: 20

Avlagte mastereksamener 2015

- Oda Elisabeth Wiese Tvedt: *Fødselens ontologi - Kjønnsforskjellen i Platons og Batailles tenkning om det erotiske begjær* (veiledere: Vigdis Songe – Møller og Kristin Sampson)
- Iurii Kozik: *Ownership Rights of Natural Resources: the Lockean Perspective* (veileder: Jørgen Pedersen)
- Sara Bruteig Olsen: *Affirmasjonens puls - En undersøkelse av den undertrykte og revolusjonære kropp hos Gilles Deleuze* (veileder: Helge Pettersen)
- Preben Sørheim: *Antiepikuristiske essays - Ein kritisk undersøkelse av epikurisme om død, velferd og tid* (veiledere: Espen Gamlund og Carl Tollef Solberg)

STUDENTSTATISTIKK 2012-2014

Antall studiepoeng i parentes bak emnetittel		OPPMELDT			MØTT		
KODE	TITTEL	2013	2014	2015	2013	2014	2015
FIL105	Innføring i sinnsfilosofi (10)	21	24	24	10	12	15
FIL106	Innføring i miljøetikk (10)		14	8		9	5
FIL107	Innføring i politisk idehistorie (10)	34	27	15	18	12	8
FIL116	Innføring i moderne politisk teori (10)		11	20		2	10
FIL120	Filosofihistoria frå antikken til opplysningstida (10)	40	49	39	27	24	22
FIL121	Filosofihistoria frå opplysningstida til 1900-talet (10)	44	38	23	27	26	15
FIL122	Filosofiske originaltekstar frå antikken til opplysningstida (5)	37	41	36	30	22	22
FIL123	Filosofiske originaltekstar frå opplysningstida til 1900-talet (5)	39	36	21	29	25	11
FIL124*	Introduksjon til praktisk filosofi (10)	43	46	78	36	26	55
FIL125	Introduksjon til teoretisk filosofi (10)	39	45	18	29	31	14
FIL126	Introduksjon til språkfilosofi (5)	46	37	30	33	25	25
FIL128	Innføring i moralfilosofi (10) Innføring i etikk (10) f.o.m. 2015	12	10	6	6	8	1
FIL211	Filosofisk særmenne 1 (15)	7	1	Nedlagt	2	1	Nedlagt
FIL212	Filosofisk særmenne 2 (15)	7	1	Nedlagt	1	0	Nedlagt
FIL213	Filosofisk særmenne 3 (15)	7	1	Nedlagt	4	1	Nedlagt
FIL214	Filosofisk særmenne 4 (15)	4	1	Nedlagt	1	1	Nedlagt
FIL215/ FIL315	Fenomenologi og eksistensfilosofi / Masteremne i fenomenologi og.... (10)	9 / 0	11/4	10/2	3 / 0	6/2	6/1
FIL216/ FIL316	Moderne politisk teori /Masteremne i politisk ... (10)	5 / 0	15/4	9/2	1 / 0	6/3	7/1
FIL217 / FIL317	Wittgensteinstudier / Masteremne i Wittgenstein.....(10)	8 / 2	16/5	23/7	4 / 2	9/4	17/6
FIL218 / FIL318	Estetikk / Masteremne i estetikk (10)	12 / 0	0/0	1/1	6 / 0	0/0	0/1
FIL219 / FIL319	Vitskapsfilosofi /Masteremne i vitskapsfilosofi (10)	12 / 0	11/1	14/0	9 / 0	6/1	10/0
FIL220 / FIL320	Metafysikk /Masteremne i metafysikk (10)	4 / 0	0/0	11/4	1 / 0	0/0	8/4
FIL225	Moderne politisk teori (15)	27	1	Nedlagt	19	0	Nedlagt
FIL226	Innføring i sinnsfilosofi (15)	20	0	Nedlagt	14	0	Nedlagt
FIL228 / FIL328	Moralfilosofi / Masteremne i moralfilosofi (10)	6 / 3	11/5	9/5	5 / 2	8/3	5/5
FIL229 / FIL329	Nyare fransk filosofi / Masteremne i nyare fr... (10)	10 / 0	14/7	1/2	6 / 0	6/3	1/1
FIL230	Ope emne (15)	6	5	4	4	0	2
FIL231	Ope emne (10)	8	10	6	3	6	6
FIL232	Ope emne (5)	4	2	3	2	0	3
FIL330	Åpen emne 2 (10)			1			1
FIL233 / FIL333	Filosofien i antikken / Masteremne i fil. i ant. .. (10)	6 / 1	11/7	9/6	3 / 1	8/3	8/4

FIL234/ FIL334	Filosofi og kjønn (15) (undervises bare i oddetallsår)	4		2/2	3		1/2
FIL235 / FIL335	Sinnsfilosofi / Masteremne i sinnsfilosofi (10)	11 / 2	19/1	7/0	5 / 1	12/1	2/0
FIL236 / FIL336	Miljøetikk /Masteremne i miljøetikk (10)		29/2	25/3		25/1	18/3
FIL237 / FIL337	Politisk idéhistorie / Masteremne i politisk..(10)	2 / 4	13/1	16/6	2 / 4	8/1	10/3
FIL238/ FIL338	Det moderne; klassiske tekster (10) Moderne Europeisk filosofi (nytt navn 2016)		6/0	1/0		2/0	1/0
FIL239	Filosofi og kjønn (10)			1			0
FIL250	Bacheloroppgåve i filosofi (15)	10	3	1	6	1	1
FIL251	Bacheloroppgåve i filosofi (20)	11	20	24	7	14	20
FIL310	Ope forskningsemne i filosofi (10)	4	10	15	1	8	10
FIL311	Masterseminar 1 (5)	4	18	19	4	14	16
FIL312	Filosofiske kjelder og kjeldekritikk (5)	4	19	19	4	15	16
FIL313	Masterseminar 2 (5)		12	11		10	9
FIL314	Ope forskningsemne i filosofi (15)	1	14	16	1	11	9
FIL339	Velferdsstaten sitt normative fundament (10)		2			1	
FILO350	Filosofi masteroppgave (60)	14	9	17	6	4	4
IDH250	Bacheloroppgave idéhistorie		1	Nedlagt		1	Nedlagt
LOG110	Introduksjon til formallogikk (5)	70	66	60	50	48	38
LOG111	Førsteordens logikk (10)	24	26	24	19	17	18
LOG200	Modallogikk (10)	5	7	4	3	4	3
LOG201	Modallogikk (5)	0	0	0	0	0	0
RET208	Praktisk argumentasjon (15)	31	22	22	20	14	9
RET209#	Retorikk og interkulturell kommunikasjon (15)			10			8
SPIK250#	Interkulturell kommunikasjon (15)	9	18	1	6	12	0
DIDAFIL1	Filosofisk didaktikk1 (7,5)	3	3	1	3	1	1
DIDAFIL2	Filosofisk didaktikk 2 (7,5)	3	3	1	3	3	1

*FIL124 ble undervist både vår- og høstsemesteret i 2015. Fra og med høsten inngikk dette som filosofifagets innføring-/førstesemesteremne. Oppmeldingstallene var henholdsvis 31 (v) og 47 (h) og møttallene var 19 og 36.

FIL301 og FIL304 nedlagt fra og med høsten 2015.

#SPIK250 lagt ned fra og med høsten 2015 og erstattes av RET209 Retorikk og interkulturell kommunikasjon.

STUDIEPOENGPRODUKSJON 2013-2015¹			
	2013	2014	2015
Studiepoengproduksjon kvinner	1 874 (1 524)	1 254 (1 209)	1 542 (1 252)
Studiepoengproduksjon menn	3 500 (3 085)	3 650 (2 795)	3 167 (2 477)
Studiepoengproduksjon samlet	5 374 (4 609)	4 904 (4 004)	4 709 (3 729)

¹ Tallene er hentet fra FS (rapport nr 581.003: Studiepoengproduksjon – sted/teminfordelt) og gjelder emner på 100-, 200- og 300-nivå (bachelor og master – ikke førstesemesterstudier) avlagt ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. Tall i parentes gjelder 100- og 200-nivå (bachelor).

Fra andre etasje i kantinen på Sydneshaugen skole.

Examen philosophicum

Dimensjoneringen av undervisningen i 2015 var på samme nivå som de siste årene. De aller fleste studentene fikk plass på seminarmodellen, men dette krevde en del ekstra seminargrupper i tillegg til de fakultetene opprinnelig meldte behov for. På grunn av nytt studentmottak på HF ble seminargruppene veldig fulle, med ca. 29 studenter per gruppe ved semesterstart. Dersom et slikt mottak skal fortsette må det komme en løsning på dette. PS sine grupper hadde også to-tre studenter over normalen. Samlet strykeprosent for seminarmodell og skoleeksamen var ca. fire prosent.

All undervisning ble holdt på høsten, med unntak av EXPHIL-MNSEM som siden våren 2013 har hatt undervisning også i vårsemesteret rettet inn mot studenter ved biologi og nærliggende program. Høsten 2015 var første gang JU-varianten av seminarmodellen i ex.phil. var slått sammen. Varianten består nå av en veiledet seminaroppgave, og en mindre tilleggsoppgave uten veiledning.

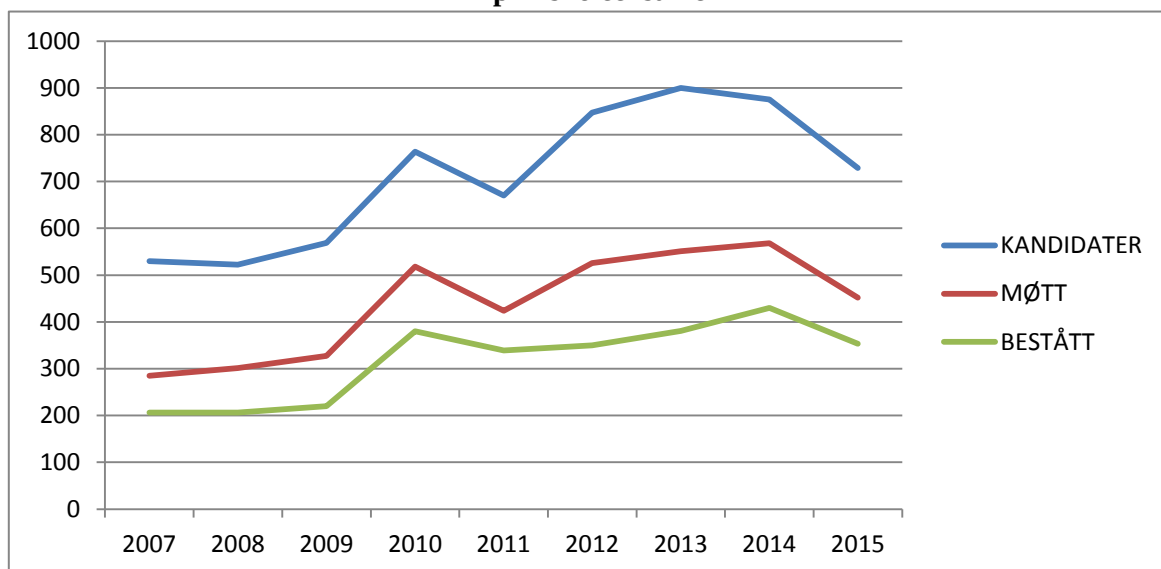
Verktøyet «Moodle» har vært benyttet i tre ex.phil.-emner: EXPHIL-PSSEM, EXPHIL-MOSEM og EXPHIL-SVSEM. Det var digital skoleeksamen i alle eksamensvariantene av ex.phil., høsten 2015. Da ble verktøyet Inspira Assessment benyttet. I tillegg var EXPHIL-JUSEM og EXPHIL-JUEKS med i pilot-prosjektet om den nye læringsplattformen ved UiB, Mi side pilot (som nå er blitt Mitt UiB).

Det ble gjennomført studentevaluering av emnene høsten 2015.

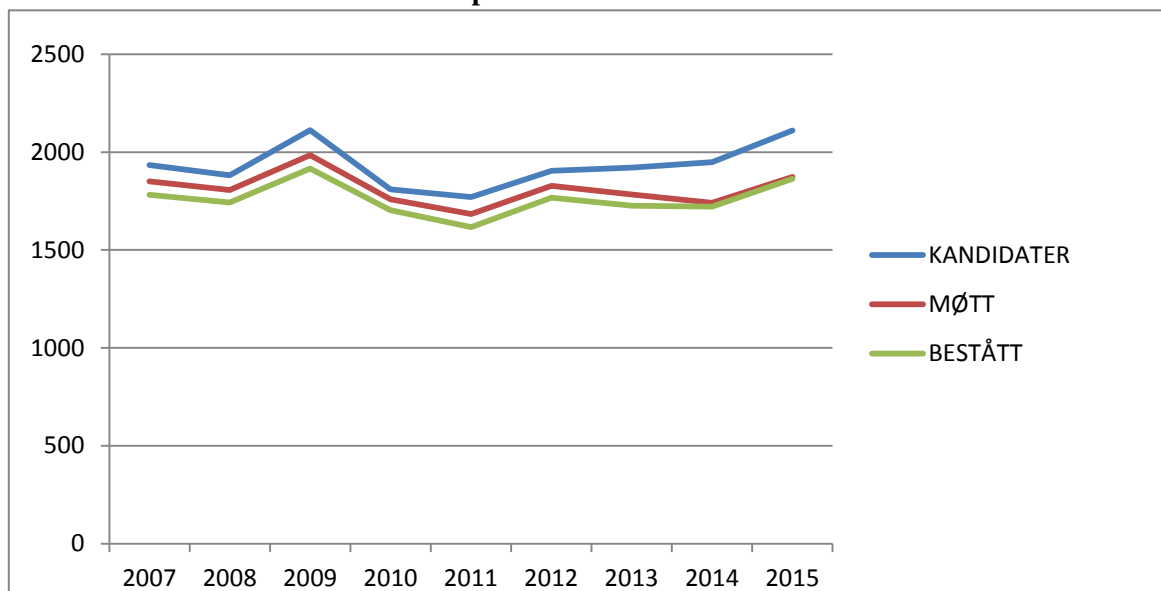
På de to neste sidene gis det en tabellmessig og en grafisk oversikt over utviklingen innen ex.phil. i årene 2007-2015. Det skilles mellom seminar- og eksamensmodell, i tillegg til at en tar med samlet antall studenter. Tallene angir forholdet mellom antall kandidater, hvor mange av disse som har møtt og antall som har bestått. I tillegg er også forholdet mellom antall kvinner og antall menn tatt med i tabellen.

Examen philosophicum 2007-2015 (kvinneandel oppgis i parentes)				
Årstall	Eksamensform	Antall kandidater	Antall møtt	Antall bestått
2007	Skoleeksamen	530 (249)	285 (139)	206 (102)
2007	Seminarmodell	1 934 (1 224)	1 851 (1 184)	1 782 (1 145)
2007	Totalt	2 464 (1 467)	2 136 (1 323)	1 988 (1 247)
2008	Skoleeksamen	522 (270)	301 (163)	206 (119)
2008	Seminarmodell	1 882 (1 144)	1 806 (1 109)	1 743 (1 077)
2008	Totalt	2 404 (1 414)	2 107 (1 272)	1 949 (1 196)
2009	Skoleeksamen	569 (292)	327 (173)	220 (117)
2009	Seminarmodell	2 113 (1 312)	1 984 (1 246)	1 916 (1 212)
2009	Totalt	2 682 (1 604)	2 311 (1 419)	2 136 (1 329)
2010	Skoleeksamen	764 (401)	518 (289)	380 (228)
2010	Seminarmodell	1 809 (1 128)	1 759 (1 098)	1 704 (1 078)
2010	Totalt	2 573 (1 529)	2 277 (1 387)	2 084 (1 306)
2011	Skoleeksamen	670 (385)	424 (237)	339 (196)
2011	Seminarmodell	1 771 (1 090)	1 684 (1 052)	1 617 (1 029)
2011	Totalt	2 441 (1 475)	2 108 (1 289)	1 956 (1 225)
2012	Skoleeksamen	847 (419)	526 (268)	350 (181)
2012	Seminarmodell	1 904 (1 185)	1 827 (1 150)	1 767 (1 125)
2012	Totalt	2 751 (1 604)	2 353 (1 418)	2 117 (1 306)
2013	Skoleeksamen	900 (453)	551 (303)	381 (211)
2013	Seminarmodell	1 921 (1 141)	1 783 (1 091)	1 726 (1 066)
2013	Totalt	2 821 (1 574)	2 334 (1 404)	2 107 (1 277)
2014	Skoleeksamen	875 (439)	568 (313)	430 (246)
2014	Seminarmodell	1 948 (1 181)	1741 (1092)	1 722 (1 083)
2014	Totalt	2 823 (1 620)	2309 (1405)	2 152 (1 329)
2015	Skoleeksamen	792 (371)	452 (234)	353 (179)
2015	Seminarmodell	2 110 (1 284)	1 874 (1 184)	1 863 (1 178)
2015	Totalt	2 902 (1 655)	2 326 (1 418)	2 216 (1 357)

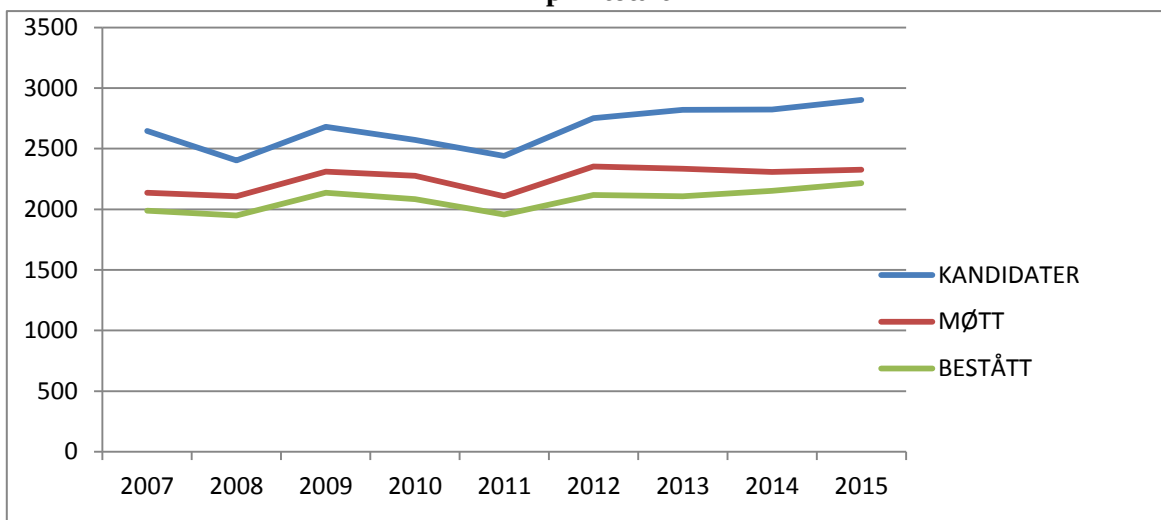
Exphil skoleeksamen

Exphil seminarmodellen

Exphil totalt

Akademisk skriving

Akademisk skriving har undervisning om høsten og våren. 95,5 % av studentmassen gjennomfører kurset i løpet av høstsemesteret. Dimensjoneringen av undervisningen har vært uendret.

Strykprosenten for de 200 studentene som leverte var på 1 %.

Det ble gjennomført studentevaluering av emnet høsten 2015.

FORSKNING OG FORMIDLING

Forskningsområder

Instituttet har 6 forskningsområder, tre hovedområde,: *Teoretisk filosofi*, *Praktisk filosofi* og *Moderne filosofi* og tre tilleggsområder, *Filosofi og tekstteknologi*, *Antikkens filosofi* og *Wittgensteinforskning*.

Forskningssamarbeid

Instituttet har omfattende og aktivt forskningssamarbeid med andre fakulteter ved UiB, og forskningsinstitusjoner i Europa, USA, Latin-Amerika, Asia og Australia. Dette inkluderer tverrfaglig- og flerfaglig forskning som omfatter samarbeid med fagområder innenfor juss, naturvitenskap, medisin og samfunnsfag. Instituttet samarbeider også med andre humanistiske fag. Spesielt har vi samarbeid innenfor etikk og politisk filosofi, vitenskapsfilosofi og tekstteknologi.

Forskning og publisering

Som et resultat av fagevalueringen har vi laget en strategisk plan for å øke nivået på forskningen ved instituttet. Vi ser allerede resultater av dette og regner også med en høyere andel publisering i gode internasjonale tidsskrifter fremover.

Faglige prioriteringer og ekstern finansiering

Instituttet opprettholder satsingen som gjennomføres i regi av Wittgensteinarkivet, der vi over flere år har hatt en vellykket EU-finansiert aktivitet. Det planlegges også et eller flere større prosjekter i politisk filosofi-/rettsfilosofi som vil være knyttet til internasjonal rett og internasjonal rettferdighet.

FRIPRO-støtte til prosjekt om logikk

Det fire-årige prosjektet 'Anti-Exceptionalism About Logic' har fått 7 millioner kroner i FRIPRO-støtte fra Norges Forskningsråd i kategorien 'Unge forskertalenter'. Prosjektet skal ledes av Ole Hjortland ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, og finansierer en postdoktor og en ph.d.-stipendiat.

Alumnusdager ved UiB

UiB arrangerte [alumnusdag](#) for tidligere UiB-studenter 12. september i 2015. Her ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier arrangerte vi en egen [fagfest](#) for studenter, alumner, ansatte og emeriti om kvelden fredag 11. september.

Fagdagen 12. august

Fra filosofi bidro Espen Gamlund med innlegget «Finnes det moralske sannheter?».

FORSKERUTDANNINGEN

Det viktigste innen forskerutdanningen er oppfølgingen av det mer strukturerte opplegget som ble igangsatt i 2014. Dette består av:

- Årlige samtaler mellom instituttleder, forskningskoordinator, veileder og stipendiat.
- Årlige fremleggelser enten på instituttseminar eller i mer fagspesifikke fora, der instituttleder, forskningskoordinator, og veileder er til stede. Minst en fremleggelse i stipendiatperioden på et instituttseminar.
- Halvårlige møter mellom alle veilederne ved instituttet, instituttleder og forskningskoordinator der stipendiatenes progresjon og andre forhold ved veiledningen gjennomgås.
- Forskningsutvalget ved FoF holder på med en grundig revidering av forskerutdannelsen. Dette gjelder først og fremst en mer oversiktlig struktur i forhold til bruk av studiepoeng.

FoF rekrutterer også stipendiater internasjonalt og ønsker å øke rekrutteringen fra andre land. Vi er med i cotutelle- avtaler, og planlegger økning av samarbeid om phd-utdanning, også med land utenfor Europa. De siste årene har fem phd-studenter (fra Filippinene, Sør Afrika og Kina) avlagt doktorgrad ved FoF eller med hovedveiledning fra FoF.

Disputaser ved FoF

30. januar: Hein Berdinesen disputerte med avhandlingen [*Moralteori og fremtidige generasjoner*](#). Berdinesen holdt prøveforelesning 29. januar over det oppgitte temaet «Gitt det faktum at klimaendringene vil forårsake problemer for fremtidige generasjoner, og at nålevende generasjoner kan begrense disse endringene, hvilke konsekvenser bør det få for hvordan nålevende generasjoner håndterer klimaproblemet?»

Fra venstre: Steinar Bøyum, Hein Berdinesen, Espen Gamlund, Kjersti Fjørtoft og Trygve Lavik

FORSKNINGSAKTIVITETER VED FOF

Publikasjoner

Addis, Mark; Brock, Steen; Pichler, Alois.

“Contributions to a Conceptual Ontology for Wittgenstein.” *Wittgenstein-Studien* 2015; Volum 6. s.257-275, UiB

Bangu, Sorin.

“Neither Weak, Nor Strong? Emergence and Functional Reduction.” I: *Why More Is Different. Philosophical Issues in Condensed Matter Physics and Complex Systems*. Springer Publishing Company 2015 ISBN 978-3-662-43910-4. s.253-266, UiB

“Why does Water Boil? Fictions in Scientific Explanation.” In U. Mäki et al. (eds.) *Recent Developments in the Philosophy of Science* Pp. 319-330, Springer (2015). I: *Recent Developments in the Philosophy of Science*. Springer Science+Business Media B.V. 2015 ISBN 978-3-319-23014-6. s.319-330, UiB

Nicolas, Fillion; Bangu, Sorin.

“Numerical Methods, Complexity and Epistemic Hierarchies. Philosophy of Science.” (Co-author: N. Fillion) 82.5: 941-955 (2015). *Philosophy of science (East Lansing)* 2015 ;Volum 82.(5) s.941-955, UiB

Barugahare, John; Lie, Reidar K.

“Obligations of low income countries in ensuring equity in global health financing.” *BMC Medical Ethics* 2015; Volum 16:59. UiB

Cappelen, Cornelius; Pedersen, Jørgen.

“Borgerlønn: en rettferdig reform?” *Tidsskrift for samfunnsforskning* 2015 ;Volum 56.(3) s.354-371, UiB

De Cuzzani, Paola Maria.

“Baruch Spinoza: Democracy and Freedom of Speech.” I: *Philosophy of Justice*. Springer Science+Business Media B.V. 2015 ISBN 978-94-017-9174-8. s.95-118, UiB

De Cuzzani, Paola Maria; Johnsen, Kari Hoftun.

“Pragmatic universalism – A basis of coexistence of multiple diversities.” *Nordicum-Mediterraneum* 2015; Volum 10.(2), UiB, UiT

Erbacher, Christian Eric.

“Editionspraxis, Philosophie und Zivilisationskritik: Die Geschichte von Wittgensteins Vermischten Bemerkungen.” *Wittgenstein-Studien* 2015; Volum 6. s.211-236, UiB

“Editorial Approaches to Wittgenstein’s Nachlass: Towards a Historical Appreciation.” *Philosophical investigations (Print)* 2015 s.165-198, UiB

Formen des Klärens. Literarisch-philosophische Darstellungsmittel in Wittgensteins Schriften. Mentis Verlag GmbH 2015 (ISBN 9783957430014), 144 s., UiB

Erbacher, Christian Eric; Krebs, Sophia Victoria.

“The First Nine Months of Editing Wittgenstein – Letters from G. E. M. Anscombe and Rush Rhees to G. H. von Wright.” *Nordic Wittgenstein Review* 2015; Volum 4.(1) s.195-231, UiB

Fossheim, Hallvard.

“Aristotle on happiness and old age.” I: *The Quest for the Good Life*. Oxford University Press 2015 ISBN 9780198746980. s.65-81, UiB

“Aristotle on Virtuous Questioning of Morality.” I: *Why Be Moral?*. Walter de Gruyter 2015 ISBN 978-3-11-036639-6. s.65-80, UiB

“Regler, begrunnelse og ansvar i forskningsetisk skjønn.” I: *Etisk skjønn i forskning*. Universitetsforlaget 2015 ISBN 978-82-15-02655-8. s.12-21, UiB

“Working against plagiarism.” I: *Integrity in the Global Research Arena*. World Scientific 2015 ISBN 9789814632386. s.117-123, UiB

Fossheim, Hallvard; Ingierd, Helene.

“Innledende bemerkninger.” I: *Etisk skjønn i forskning*. Universitetsforlaget 2015 ISBN 978-82-15-02655-8. s.9-11, UiB

“Introductory Remarks.” I: *Internet Research Ethics*. Cappelen Damm Akademisk 2015 ISBN 9788202480356. s.9-13, UiB

Fossheim, Hallvard; Rabbås, Øyvind; Emilsson, Eyjólfur Kjalar; Tuominen, Miira.

“Introduction.” I: *The Quest for the Good Life*. Oxford University Press 2015 ISBN 9780198746980. s.1-27 UiB, UiO

Hedberg, Petra Susanne.

“Different interpretations of Hegel's Logic and Metaphysics.” *Sats: Nordic Journal of Philosophy* 2015; Volum 16.(1) s.96-113, UiB

Hjortland, Ole; Caret, Colin.

“Logical Consequence: Its nature, structure, and application.” I: *The Foundations of Logical Consequence*. Oxford University Press 2015 ISBN 978-0-19-871569-6. s.3-30, UiB

Huitfeldt, Claus.

“UnderDok: XML Structured attributes, change tracking, and the metaphysics of document.” *Balisage Series on Markup Technologies* 2015; Volum 15, UiB

Koksvik, Ole Andreas K.

“Phenomenal contrast: A critique.” *American Philosophical Quarterly* 2015; Volum 52.(4) s.321-334, UiB

Kolflaath, Eivind.

“En metode for bevisbedømmelsen i straffesaker.” I: *Bevis i straffesaker: Utvalgte emner*. Gyldendal Akademisk 2015 ISBN 9788205460096. s.507-534, UiB

Kolflaath, Eivind; Strandberg, Magne.

“Tre epoker i norsk bevisteori - med særlig vekt på straffeprosessen.” I: *Bevis i straffesaker: Utvalgte emner*. Gyldendal Akademisk 2015 ISBN 9788205460096. s.33-47, UiB

Lavik, Trygve.

“Climate change denial, freedom of speech and global justice.” *Etikk i praksis* 2015 s.1-16, UiB

Pedersen, Jørgen.

“Karl Marx - A Utopian Socialist?” I: *Philosophy of Justice*. Springer Science+Business Media B.V. 2015 ISBN 978-94-017-9174-8. s.275-292, UiB

Pedersen, Jørgen.

“Writing History from a Normative Point of View: The Reconstructive Method in Axel Honneth's *Das Recht der Freiheit*.” I: *Recognition and Freedom: Axel Honneth's Political Thought*. Brill Academic Publishers 2015 ISBN 9789004287334. s.237-259, UiB

Pichler, Alois.

“Ludwig Wittgenstein and Us 'Typical Western Scientists'.” I: *Wittgenstein and the Creativity of Language*. Palgrave Macmillan 2015 ISBN 9781137472533. s.55-75, UiB

Sampson, Kristin.

"A third possibility: mixture and musicality." I: *The New Yearbook for Phenomenology and Phenomenological Philosophy*. Routledge 2015 ISBN 978-1-13-881990-0., UiB

Svendsen, Lars Fredrik.

Ensomhetens filosofi. Universitetsforlaget 2015 (ISBN 9788215025353) 185 s., UiB

"Kant og demokratiet". I: *Demokrati - historien og ideene*. Dreyer Forlag A/S 2015 ISBN 9788282651219. s.165-177, UiB

Utaker, Arild.

"Images and words: a reconsideration of the psychic dimension." *Scandinavian Psychoanalytic Review* 2015; Volum 38.(1) s.39-45, UiB

Zhang, Di; Wang, Zhaochen; Ng, Vincent; Lie, Reidar K; Zhai, Xiaomei.

"Eugenics and mandatory informed prenatal genetic testing: a unique perspective from China." *Developing World Bioethics* 2015, UiB

Gjesteforskere og besøkende til Wittgensteinarkivet

En fullstendig oversikt over gjester ved Wittgensteinarkivet i 2015 finnes på side

http://wab.uib.no/wab_goingon.page.

Oversikt over konferanser, worskhops, gjesteforelesninger m.m. som ble arrangert ved FoF i løpet av 2015

De som ønsker en oversikt over ulike aktiviteter som ble arrangert ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier i løpet av 2015 kan gå inn på instituttets kalender: <http://www.uib.no/fof/kalender>

Bla frem til januar 2015 og klikk på 1. Januar, så kommer det opp en oversikt over alle arrangementer fra og med den datoen og frem til dags dato. Det er også mulig å filtrere søket på ulike kategorier som arrangement, disputas, foredrag, gjesteforelesning, konferanse, seminar, workshop m.fl.

Fastings Minde (foto: Alf E. Andresen)